Harer nāmaiva kevalam

A szent név filozófiája

Śyāmasundara dāsa (Bakaja Zoltán)

nīca jāti, nīca-sevī, muñi — supāmara
siddhānta śikhāilā, — yei brahmāra agocara

tumi ye kahilā, ei siddhāntāmṛta-sindhu
mora mana chuṅite nāre ihāra eka-bindu

paṅgu nācāité yadi haya tomāra mana
vara deha' mora māthe dhariyā caraṇa

muñi ye śikhāluṅ tore sphuruka sakala'
ei tomāra vara haité habe mora bala[1]

A Nāma-avatāra, a szent név inkarnációja

Yadā yadā hi dharmasya glānir bhavati bhārata / abhyutthānam adharmasya tadātmānam sṛjāmy aham – mondja Śrī Kṛṣṇa a *Bhagavad-gītában* (4.7):

> „Óh, Bharata leszármazottja! Bárhol legyen a vallás gyakorlása hanyatlóban, s kerüljön fölényes túlsúlyba a vallástalanság, alászállok Én magam."

Isten ezen alászálló formájáról a *Śrī Caitanja-caritāmṛta* a következőképpen ír (*Madhya-līlā* 20.263–264):

> „Az *avatāra*, az Istenség inkarnációja Isten birodalmából száll alá, hogy megnyilvánuljon az anyagi világban. Az Istenség Személyiségének e sajátos, alászálló formáját inkarnációnak, *avatārānak* hívják. Ezek az inkarnációk a lelki világban, Isten birodalmában élnek, s az anyagi teremtésbe alászállva kapják az *avatāra* nevet."

A latin eredetű *inkarnáció* szó használata megtévesztő lehet, mert Isten e formái

1 „Kedves Uram! Nagyon hitvány családból származom, sőt alacsony származású embereket szolgálok, ezért végtelenül elnyomott vagyok. Ennek ellenére olyan következtetéseket tanítottál meg nekem, amelyek még az Úr Brahmā előtt is ismeretlenek. A tanítás, melyet elmondtál nekem, az igazság nektár-óceánja. Elmém ennek az óceánnak még egy cseppjét sem képes felfogni. Ha azt akarod, hogy egy hozzám hasonló béna ember táncoljon, akkor lótuszlábadat fejemre helyezve kegyesen add transzcendentális áldásaidat! Most kérlek, mondd azt: Nyilvánuljon meg előtted teljes egészében mindaz, amit tanítottam neked! Ha ekképp megáldasz, erőt adsz nekem ahhoz, hogy mindezt leírhassam" (*Caitanya-caritāmṛta, Madhya-līlā* 23.120–123.).

nem egy anyagi testben, a hús börtönébe zárva jelennek meg, hanem eredeti, transzcendentális formájukban szállnak alá. Ezért is szerepel a címben a szanszkrit '*avatāra*' szó, melynek jelentése: 'aki alászáll'. A Bhagavad-gītā azt is elmondja, hogy az Úr megjelenésekor a szentek felszabadítását és a gonoszok elpusztítását tekinti küldetésének. A *gauḍīya-vaiṣṇava* episztemológia a Bhagavad-gītāt és a védikus szentírásokat végső bizonyítékként fogadja el. A szentírások állításai az igazság megfellebbezhetetlen forrásai, ezért a Gītānak a könyv elején idézett versét olvasva az emberben felmerül a kérdés: hol marad Isten inkarnációja? Napjainkban a vallástalanság túlsúlya mindennél szembetűnőbb. Hol késlekedik az Úr, aki megígérte, hogy helyreállítja a vallás elveit? Mielőtt megválaszolnánk e kérdést, vizsgáljuk meg, mik azok az alapvető elvek, amelyeket a Védák követői a vallásos élet alappilléreinek tekintenek.

A Śrīmad-Bhāgavatam első énekében találunk egy történetet, amely leírja Parīkṣit királynak, az ókori India neves uralkodójának hódító útját. Miközben a király birodalmában vándorolt, megpillantotta Kalit, a jelenlegi korszak irányító személyiségét, aki a vallás urának bika formájában megjelenő alakját bántalmazta. Parīkṣit Mahārāja így szólította meg a szenvedő bikát: „*Satya* [az igazmondás] korában négy lábad a lemondás, a tisztaság, a kegy és az igazmondás négy elvén nyugodott. Ám úgy tűnik, a büszkeség, a nők iránti kéj és a részegség formájában a féktelen vallástalanság eltörte három lábadat. Most csak egy lábon állsz, ami nem más, mint igazmondásod, s így bicegsz utadon. Ám a viszály megszemélyesítője [Kali] a csalástól virágzik, és ezt a lábadat is megpróbálja elpusztítani." Ez tehát a vallásos élet négy alapelve: *tapas,* vagyis vezeklés, amelynek során az ember a test, az elme és a nyelv tevékenységeit szabályozva lemond az érzéki élvezetről; *śaucam,* avagy tisztaság, amely a test, az elme és a tettek tisztaságát egyaránt jelenti; *dayā,* avagy a minden élőlénnyel együttérző könyörületesség, és végül a *satyam,* az igazmondás. Ezen alapelvek követésének hiánya megmutatkozik a modern társadalom szembetűnő tetteiben: a szexuális szabadosságban, a tudatbefolyásoló szerek fogyasztásában, az állatok vágóhidakon történő lemészárlásában ugyanúgy, mint a terrorakciókban, az esőerdők kiirtásában vagy a szerencsejátékokban. Mindezek oka az istentagadó büszkeség, amely fittyet hány a szentírások szabályaira és a bennük lefektetett viselkedési normákra, azt gondolván, hogy az individuum saját sorsának egyetlen kovácsa.

Visszatérve a fentebb felvetett kérdésre: hol késik hát az Úr, aki megígérte, hogy helyreállítja a világ rendjét és békéjét? A Śrī Caitanya-caritāmṛta erre a következő választ adja (Ādi-līlā 17.22):

> „E Kali-korszakban az Úr szent neve, a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantra* az Úr Kṛṣṇa inkarnációja. Pusztán a szent név éneklésével az ember közvetlenül az Úr társaságát élvezheti. Aki így tesz, minden bizonnyal felszabadul."

A korszak sajátságaihoz alkalmazkodva Isten most szent neveinek alakjában jelenik meg a társadalomban, melyeket minden energiájával felruház. Így *nāmāvatāra,* vagyis szent nevének inkarnációja formájában hajtja végre küldetésének elsődleges célját, a szentek felszabadítását. Ahogy Kuntī devī a Śrīmad Bhāgavatamban (2.4.13) kihangsúlyozza, az Úr legfőképpen azért száll alá, hogy *bhakti-yogával,* Isten odaadó szolgálatával jutalmazza meg a szenteket, modern világunk azonban igencsak szűkölködik szent emberekben. A Hare Kṛṣṇa mantra azonban nemcsak azokat áldja meg, akik jelenleg is szent életet élnek, hanem fokozatosan azokban is megnyilvánítja a szentek tulajdonságait, akik alázatos szellemben hallgatják vagy éneklik a szent nevet. Kṛṣṇa nem jelenne meg pusztán azért, hogy a gonosztevőket elpusztítsa. Ebben nem leli különösebb örömét, s küldetésének e részét rábízhatná anyagi energiájára is, amely kisujjának egyetlen mozdulatával romba dönthetné az egész materialista civilizációt, ahogyan ezt napjaink természeti csapásai is bizonyítják. A feltételekhez kötött élőlények iránti szeretetéből azonban alászáll szent nevének formájában, mindenkinek lehetőséget adva arra, hogy a Hare Kṛṣṇa mantra hallgatását és éneklését elfogadva elpusztíthassa bűnös hajlamait. A Védákból többféle módszert is megismerhetünk, amelyek segítenek megtisztulni és megszabadulni az anyagi létezés feltételei közül. E folyamatok követése azonban már a kezdetekben tiszta szokásokat és bűntelen előéletet kíván. Ezért mondja a *Bṛhan-nāradīya-purāṇa* (38.126):[2]

harer nāma harer nāma harer nāmaiva kevalam
kalau nāsty eva nāsty eva nāsty eva gatir anyathā

„Ebben a Kali-korszakban nincs más út, nincs más út, nincs más út az önmegvalósításra, mint az Úr Hari szent nevének éneklése, szent nevének éneklése, szent nevének éneklése."

A vers a *kevala* (csak) szó használatával megtilt minden más folyamatot, a transzcendentális tudás, a misztika, az önsanyargató vezeklések és a gyümölcsöző tettek végzésének útját egyaránt. Ezek nem nyújthatnak gyakorlati segítséget egy olyan embernek, akinek az előéletéhez az élet természetes velejárójaként tartozik hozzá a szabad szexualitás, az italozás, a különböző kábító és mámorító szerek fogyasztása éppúgy, ahogy a húsevés és a szerencsejátékok. A szent név azonban elvágja azokat a szívben keletkezett csomókat, amelyek a fent említett bűnös tettek hatására alakulnak ki, és megtisztítja éneklőjét attól a rablánctól, amely e tisztátlan szokásokhoz fűzi őt. Ezért mondják a Védák (*Kali-santarana upaniṣad*): „Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare/ Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare. Ez a tizenhat szó Kali korának minden bűnétől megszabadít. Erre a korszakra a Hare Kṛṣṇa éneklésénél magasztosabb vallásos utat az egész védikus irodalom áttanulmányozása után sem találhatunk."

2 Idézi a *Caitanya-caritāmṛta*, Ādi-līlā 17.21.

Egy ismeretlen középkori *vaiṣṇava* költő a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantrát* dicsőítő *Śrī Kevalāṣṭaka* című versében a Brihan-nāradīya-purāṇából vett idézetet használja refrénként: *harer nāmaiva kevalam* – egyedül az Úr szent neve. Az Isten szent nevének filozófiájáról szóló tanulmányunkat e vers kijelentéseinek vizsgálatával folytatjuk.

madhuraṁ madhurebhyo 'pi maṅgalebhyo 'pi maṅgalam
pāvanaṁ pāvanebhyo 'pi harer nāmaiva kevalam

madhuram – édesebb; *madhurebhyaḥ* – más édes dolgoknál; *api* – még; *maṅgalebhyaḥ* – más kedvező dolgoknál; *api* – még; *maṅgalam* – kedvezőbb; *pāvanam* – a legnagyobb tisztító; *pāvanebhyaḥ* – mint minden kedvező dolog; *api* – még; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

Édesebb minden édes dolognál, kedvezőbb minden kedvezőnél, tisztítóbb mindennél, mi tisztít – az Úr Hari szent neve, mely egymagában minden.

A nyelv által tapasztalt ízek közül általában az édes ízt tartják a legfinomabbnak. A lakomák végén az édességekkel koronázzák meg az ízlelés fesztiválját, s a különösen megkapó, bensőséges, élvezettel teljes dolgokat szintén az édes jelzővel illetik. Az édességek azok, amelyek a fogyókúrázók fogadalmaira a legnagyobb veszélyt jelentik, s a megbontott bonbonos doboz, vagy a fán lógó szaloncukrok állandó kísértésbe viszik az embert. Ez a vers az Úr szent nevét, a Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare/ Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare *mahā-mantrát* édesebbnek nevezi mindennél, ami édes ebben a mulandó világban. A cukorkák és a különböző sütemények fogyasztása egy ponton a telítődöttség érzésével tölti el az embert, ami megakadályozza az édes íz további élvezetét. A Hare Kṛṣṇa mantrát ezzel szemben állandóan énekelhetjük, akár még álmunkban is, anélkül, hogy nyelvünk belefáradna. Ahelyett, hogy az ember eltelne és erejét vesztené, ahogyan az egy kiadós ebéd után megtörténik, a Hare Kṛṣṇa éneklése új erővel és lelkesedéssel tölti el a szent név édességének folyamatos élvezetére és arra, hogy mások számára is elérhetővé tegye ennek az íznek a megtapasztalását. Śrīla Rūpa Gosvāmī a következőképpen ír Isten szent nevének édességéről: „Kṛṣṇa szent neve, jelleme, kedvtelései és cselekedetei mind transzcendentálisan édesek, akár a kandiscukor. Bár annak nyelve, akit az *avidyā* [tudatlanság] sárgasága fertőzött meg, nem képes megízlelni semmi édeset, mégis milyen csodálatos, hogy csupán ezen édes nevek mindennapos, figyelmes ismétlésével természetes íz éled fel nyelvén, és betegsége fokozatosan, gyökerestül megsemmisül." Az ájurvéda tudománya a kandiscukrot orvosságként tartja számon. Amikor valaki sárgaságban szenved, a kandiscukor íze keserűnek tűnik számára, ám ha az ájurvédikus orvoslás tanácsait követve rendszeresen fogyasztja, megszabadul betegségétől, és érzékelése ismét helyesen

fog működni. Ehhez hasonlóan az az ember, aki túlságosan belebonyolódott az anyagi tettekbe, eleinte talán nem képes arra, hogy a Hare Kṛṣṇa mantrát énekelve elmerüljön annak transzcendentálisan édes ízében, de ha kitartóan és figyelmesen folytatja a szent szótagok ismétlését, eredeti, transzcendentális érzékei megtisztulnak az anyagi szennyezettségtől, és megtapasztalhatja a szent név nyújtotta boldogságot. Az így megízlelt nektár mindig megújuló, egyre növekvő élvezetet nyújt számára, amely mellett eltörpülnek az anyagi élet szenvedései. A Bhagavad-gītā így ír erről (6.22):

> „Ebben az örömteli állapotban határtalan lelki boldogságban van része, melyet transzcendentális érzékszerveivel tapasztal. E szilárd helyzetben sohasem tér el az igazságtól, s ide eljutva úgy gondolja, ennél nagyobb kincsre soha nem tehet szert. Ezt az állapotot elérve még a legnagyobb nehézségek sem rendítik meg."

Ebben a világban a szexuális élvezetet tartják a boldogság legintenzívebb formájának, a szent nevek valódi ízét megérezve azonban e boldogság nem tűnik többnek, mint egy csepp víz az óceánhoz képest. Vidyāpati, a nagy költő szerint a barátságból vagy a szerelemből merített öröm ugyan valóságos, de anyagi létezésünk sivatagjában egy csepp víznél nem szolgál több enyhüléssel. Az anyagi élet szenvedéseit csak a szent név nektárjának zápora csillapíthatja, amely a transzcendentális boldogság óceánjába meríti az embert.

A különféle mentalitású emberek eltérően ítélik meg, mi az, ami kedvező vagy kedvezőtlen a számukra. Némelyek érzéki élvezetre és gazdagságra vágynak, a mennyei boldogság, az előkelő születés és a hatalom az, amit kedvezőnek tekintenek. Vannak olyanok, akik az anyagi létezéstől megszabadulva a lelki egységre törekszenek, mások pedig a levitációhoz vagy bizonyos dolgok materializálásának tudományához hasonlatos csodálatos képességeket szeretnének magukénak tudni. Céljaik elérésének érdekében vallásos rítusokat végeznek, a transzcendencián elmélkednek, vagy misztikus meditációba mélyednek, az aggodalom azonban mindannyiuk életében jelen van. Amíg az embert önös érdekek vezérlik, a sikertelenség lehetősége állandóan sötét fellegként tornyosul föléje. A szent név, a Hare Kṛṣṇa mantra rendszeres éneklése azonban fokozatosan felébreszti az emberben az önzetlen szolgálat szellemét, s így megszabadítja őt a jövő miatti aggódástól. Isten szent neveinek éneklése ezért a legkedvezőbb az összes lelki folyamat közül.

A Bhagavad-gītā (5.11) leírása szerint:

> „A jógik lemondanak minden ragaszkodásról, és testükkel, elméjükkel, értelmükkel, sőt érzékeikkel is egyedül a tisztulás érdekében cselekszenek."

A test mindennapos tisztántartása és a mentális tisztaság valódi értelmüket akkor nyerik el, ha hozzásegítenek a lélek transzcendentális tisztaságának megtapasztalásához. A különböző méreganyagok kiválasztása folytán a test naponta többször is tisztátlanná válik, s megtisztítása érdekében a védikus szövegek napi háromszori fürdőt írnak elő. Azért, hogy az elme mentes legyen a kéjvágy, a düh és a mohóság szennyezettségétől, szükség van az érzékek és a gondolatok szabályozására. A tisztálkodás és az érzéktárgyaktól való eltávolodás azonban önmagukban nem elegendőek a transzcendentális szint eléréséhez. Eredeti, szennyezetlen helyzetében a lélek Isten örök szolgája, s amíg nem merül el újra e szolgálatban, tisztátlan marad. A Hare Kṛṣṇa mantra éneklésével az ember az Úrhoz és lelki energiájához imádkozik:

> „Ó, transzcendentális Harā energia, ó, Uram, Hari, aki minden anyagi szennyeződéstől megszabadítasz, kérlek foglaljatok le ismét szerető szolgálatotokban!"

A szent név filozófusai a védikus szentírásokat tanulmányozva arra a következtetésre jutottak, hogy Isten és az ő szent neve nem különböznek egymástól, így amikor valaki a Hare Kṛṣṇa mantrát énekli, Isten személyesen megjelenik, hogy megtisztítsa őt. Mivel a szent név nem különbözik az Úrtól, aki a legtisztább, mindennél nagyobb tisztító erővel rendelkezik.

ābrahmā-stamba-paryantaṁ sarvaṁ māyā-mayaṁ jagat
satyaṁ satyaṁ punaḥ satyaṁ harer nāmaiva kevalam

ā-brahmā – az Úr Brahmātól; *stamba-paryantam* – a fűcsomóig; *sarvam* – minden; *māyā-mayam* – telve illúzióval; *jagat* – az egész univerzum; *satyaṁ satyam* – valóságos, valóságos; *punaḥ satyam* – ismét csak azt mondom, valóságos; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

> A magasztos Brahmātól egészen a közönséges fűcsomóig, az egész univerzum a Legfelsőbb Úr illúziókeltő energiájának a terméke. Az egyetlen dolog, ami valóság, ami valóság, és újra azt mondom, valóság: az Úr Hari szent neve, mely egymagában minden.

Ezt a világot *māyānak,* az illúzió világának nevezik. A lélek természetes vágya, hogy boldog legyen, de az anyagi testen keresztül nem képes valódi boldogsághoz jutni. A Bhagavad-gītā (8.15) szenvedéssel teljesnek írja le ezt a világot, mert azok a dolgok, amelyekből az élőlények itt örömet remélnek meríteni, az idő hatására mind elenyésznek. A Śrīmad-Bhāgavatam ezzel kapcsolatban a *śruti-sukha* kifejezést használja. Ez azt jelenti, hogy a világi boldogságról csupán hallani lehet. Kellemesen hangzik a bol-

dogság ígérete, de megtapasztalni senki sem tudja. Az emberek, pusztán azáltal, hogy hallanak bizonyos dolgokról, számtalan vágyat ébresztenek fel szívükben, de még ha el is érik amire vágytak, az nem tölti el őket valódi elégedettséggel. Napjaink reklámipara kifinomult módszerekkel igyekszik felkelteni az emberek vágyait, de leginkább azoknak az országoknak a lakói küzdenek mentális nehézségekkel, ahol a legtöbb ígéret hangzik el.

A modern kor egyik legnagyobb blöffje a szabadság ígérete. Mivel a világ tárgyai és eseményei kölcsönös függőségi viszonyban vannak egymással, ami az egyik oldalon szabadság, az a másikon kötöttséggé válik, s a szabadságáért küzdő ember saját tettei következményének foglyává válik. Az ember az anyagi természet törvényeinek alárendeltje, s e törvények nemcsak a fizikai világ működését, hanem a társadalmi kapcsolatokat is magukban foglalják. A Bhagavad-gītā (4.13) kijelentése szerint a társadalom felépítésének alapvető struktúráját Isten teremtette meg, ezért emberi okoskodással azt megváltoztatni nem lehet. A Gītā négy társadalmi osztályról tesz említést: az értelmiségi, az irányító, a termelő és a munkásosztályról. Bármilyen mesterséges társadalmi rendet próbáltak is ki eddig az emberek, e négy osztály: az értelmiség, a hadvezérek-vezetők, a kereskedők-gazdálkodók és a munkások nélkül az nem lehetett életképes. A legokosabb tehát, ha az ember elfogadja az Úr, a természeti törvények megalkotója felsőbbrendűségét.

A hallás azonban nemcsak az illuzórikus boldogság légvárainak alapjait vetheti meg. Isten szent neveinek hallgatása és ismétlése az Ő társaságát nyújtja, s mivel Ő a természet törvényeinek irányítója, arra is képes, hogy mentesítsen e törvények hatása alól. E törvények hatására az élőlények kénytelenek elszenvedni a születés, a betegség, az öregkor és a halál gyötrelmeit, mivel az anyagi test ezek alárendeltje. A szent név hallgatása és ismétlése azonban képessé teszi az embert arra, hogy megszabaduljon attól az illúziótól, aminek a hatására e földi porhüvellyel azonosítja magát, s így egy örök lelki test és a transzcendentális boldogság várományosává váljon. Mivel az anyagi érzéktárgyakkal való kapcsolat az „én vagyok az élvező" és a „minden az én élvezetemet szolgálja" illúzióját növeli, a szentírások e világot *māyānak* nevezik. Ebben a mulandó világban azonban megjelent az Úr hang-inkarnációja, a Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare/ Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare himnusz, amelyet szívébe zárva és nyelvének hegyén tartva az ember beléphet a transzcendentális valóság birodalmába.

sa guruḥ sa pitā cāpi sā mātā bandhavo 'pi saḥ
śikṣayec cet sadā smartuṁ harer nāmaiva kevalam

sa – az; *guruḥ* – a tanító; *sa* – az; *pitā* – az apa; *ca api* – és szintén; *sā* – az; *mātā* – az anya; *bandhavaḥ* – a barát; *api* – még; *saḥ* – az; *śikṣayet* – oktathat; *cet* – ha; *sadā* – mindig; *smartum* – emlékezve; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

> Csak az a valódi tanító, a valódi apa, anya, a valódi barát, aki azt tanítja, hogy mindig emlékezzünk arra, hogy az Úr Hari szent neve egymagában minden.

A Śrīmad-Bhāgavatamban (5.5.18) azt olvashatjuk:

> „Aki nem tudja felszabadítani a gondjaira bízott élőlényeket, akik az ismétlődő születés és halál útját járják, az soha ne legyen tanítómester, apa, férj, anya vagy imádandó félisten."

Az anyagi energia az érzéki élvezet ígéretének arany bilincseivel az ismétlődő születés és halál körforgásához láncolja az élőlényeket. Minél inkább elmerül a lélek a testi és elmebeli örömök élvezetében, annál inkább ragaszkodni kezd hozzájuk. Olyan ez, mint amikor valaki megérinti az elektromos vezetéket, amelyet azután képtelen elereszteni. Ahogy az áramütést szenvedett embert csak külső segítséggel lehet elválasztani a vezetéktől, az anyagi ragaszkodás kötelékeit is csak a lelki birodalomból érkező transzcendentális hang képes átvágni. Mindenkinek, aki abban a helyzetben van, hogy másokat oktasson, az a feladata, hogy lehetővé tegye a rábízottak számára, hogy elfogadják a szent név nyújtotta segítséget, s így megszabadulhassanak az anyagi élet fogságából. A Śrīmad-Bhāgavatam (3.33.7) kijelenti:

> „Ha valaki Kṛṣṇa szent nevének énekléséhez kezd, tudnunk kell róla, hogy előző életében minden bizonnyal végrehajtotta a lemondás és vezeklés valamennyi fajtáját, és az összes védikus áldozatot elvégezte. Ez még akkor is így van, ha jelenleg alacsony rangú családban született meg."

Aki a szent nevet énekli, az a legmagasabb rendű és a legnagyobb áldással járó lelki cselekedetet végzi, ezért a Hare Kṛṣṇa mantra éneklésének tudománya a legmegbecsülendőbb örökség, amit valaki tanítványaira vagy utódaira hagyhat.

niḥśvāse nāhi viśvāsaḥ kadā ruddho bhaviṣyati
kīrtanīya mato bālyād harer nāmaiva kevalam

niḥśvāse – amikor a légzés leáll; *nāhi* – nincs; *viśvāsaḥ* – bizonyára; *kadā* – amikor; *ruddhaḥ* – megállt; *bhaviṣyati* – lesz; *kīrtanīya* – énekelve; *mataḥ* – a mentalitás; *bālyāt* – gyermekkortól fogva; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

> Nem tudjuk biztosan, mikor veszünk utoljára levegőt, és mikor lesz hirtelen vége terveinknek; ezért bölcsen tesszük, ha kisgyermek korunktól kezdve, mindig gyakoroljuk a szent név éneklését, hiszen az Úr Hari szent neve egymagában minden.

A Śrīmad-Bhāgavatam, a védikus szentírások kívánságteljesítő fájának érett gyümölcse kijelenti (7.6.1):

> „Aki kellőképpen értelmes, annak emberi testét egészen élete kezdetétől – azaz kora gyermekkorától – arra kell használnia, hogy minden más elfoglaltságról lemondva az odaadó szolgálat tetteit végezze. Emberi testhez nagyon ritkán jut az élőlény, és annak ellenére, hogy ez éppúgy ideiglenes, mint a többi test, fontos, mert emberi testben odaadó szolgálatot végezhetünk. Már a legcsekélyebb őszinte odaadó szolgálat is teljes tökéletességgel ajándékozhatja meg az embert."

Az odaadó szolgálat, a *bhakti*-jóga, a lélek természetes tevékenysége. Ha a közös jellemvonást keressük az élőlények között, akkor azt a szolgálatvégzésben találjuk meg. Az élővilág végtelenül változatos, de a szolgálatvégzésre minden fajában rátalálunk. Ebből megérthetjük, hogy a szolgálat nem az élettelen anyag, hanem az élő energia, a lélek tevékenysége. Bármilyen testet is hozzon létre az anyagi energia, a testet életre keltő lélek aktivitása a szolgálatban nyilvánul meg.

Amikor szolgálatát valaki anyagi tárgyakra irányítja, nem tapasztalhat valódi elégedettséget, mert a szolgálat eredetileg lelki tevékenység, amit nem korlátoz az anyagi tér és idő. Az anyag nem más, mint az Istentől különállónak látszó létezés, a teljes elégedettséget nyújtó lelki szolgálat ezért Isten szolgálata. A Śrīmad-Bhāgavatam (4.31.14) erről a következőket írja:

> „Ahogyan a fa gyökerét vízzel öntözve a törzset, az ágakat, a gyümölcsöket és a virágokat is tápláljuk, és ahogy a gyomrot étellel ellátva elégedetté tesszük a végtagokat is, úgy egyedül az Úr Viṣṇu imádatával mindenkit elégedetté tehetünk."

A Legfelsőbb Urat szolgálva nemcsak a saját magunk, hanem mindenki más elégedettségét is szolgáljuk.

Az Úr odaadó szolgálatát kilenc részre osztják (Śrīmad-Bhāgavatam 7.5.23–24):

> „Hallani és énekelni az Úr transzcendentális szent nevéről, formájáról, jellemzőiről, személyes tulajdonáról és kedvteléseiről, emlékezni rájuk, szolgálni az Úr lótuszlábát, tisztelettel imádni az Urat a tizenhatféle kellékkel, imákat mondani az Úrhoz, a szolgájává válni, a legjobb barátunknak tekinteni Őt és mindenünket átadni Neki (más szóval szolgálni Őt a testünkkel, az elménkkel és a szavainkkal) – ez a kilenc folyamat tiszta odaadó szolgálatnak számít. Aki az életét annak szenteli, hogy e kilenc folyamaton keresztül Kṛṣṇát szolgálja, azt a legműveltebbnek kell tekinteni, mert tökéletes tudásra tett szert."

Az odaadó szolgálat végzésében az Úr szent nevének éneklése a legfontosabb, s ezt akár egy gyermek is gyakorolhatja.

Az ember gyermekkorában szerzett benyomásai egész életén át elkísérik, a fiatalkorában megtanult versekre még hosszú évtizedek múltán is emlékszik, s a gyermekkori emlékek az idő előrehaladtával természetes módon visszatérnek. A Bhagavad-gītāban (8.6) az áll, hogy az ember következő születését az határozza meg, hogy halála pillanatában milyen tudattal rendelkezik. Aki halála pillanatában képes elméjét tisztán, tökéletes koncentrációval az Úr szent nevére rögzíteni, annak nem kell többé visszatérnie a születés és halál fájdalommal teljes világába, hanem elfoglalhatja örök helyét eredeti, transzcendentális otthonában, Śrī Kṛṣṇa szolgálatában elmerülve. Ezért az embernek kora gyermekkorától kezdve mindennap gyakorolnia kell a Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare/ Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare mantra énekelését, hogy emberi életének küldetését sikerre vigye.

hariḥ sadā vaset tatra yatra bhāgavatā janāḥ
gāyanti bhakti-bhāvena harer nāmaiva kevalam

hariḥ – az Úr Hari; *sadā* – mindig; *vaset* – lakik; *tatra* – ott; *yatra* – ahol; *bhāgavatā janāḥ* – lelkileg fejlett személyek; *gāyanti* – énekelik; *bhakti bhāvena* – odaadó érzésekkel; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

> Az Úr Hari örökké ott lakik, ahol az igazán magasrendű, lelkileg fejlett lelkek a tiszta odaadás hangulatában énekelnek – az Úr Hari szent neve egymagában minden.

A legfelsőbb Úr kijelenti:

nāham tiṣṭhāmi vaikuṇṭhe yogināṁ hṛdayeṣu vā
tatra tiṣṭhāmi nārada yatra gāyanti mad-bhaktāḥ

> „Kedves Nāradám! Valójában nem élek lakhelyemen, Vaikuṇṭhán, és a jógik szívében sem. Ott vagyok, ahol tiszta híveim szent nevemet éneklik, és formámról, kedvteléseimről, tulajdonságaimról beszélgetnek."

Vaikuṇṭha azt jelenti, hogy „aggodalmaktól mentes." A Śrīmad-Bhāgavatam második éneke így mutatja be Isten birodalmát, Vaikuṇṭhát:

> „Az Istenség Személyisége, aki nagyon elégedett volt az Úr Brahmā vezeklésével, örömmel mutatta meg neki hajlékát, Vaikuṇṭhát, a legfelsőbb bolygót mindenek fölött. Az Úrnak e transzcendentális lakhelyét mindenki imádja, aki

az önmegvalósítást elérve már megszabadult minden szenvedéstől és az illuzórikus lét okozta minden félelemtől. Az Úr hajlékán nem hatnak a tudatlanság és a szenvedély anyagi kötőerői, és soha nem szennyezhetik be ott a jóságot sem. Ott az időnek sincs hatalma, az illúziókeltő anyagi energiáról nem is beszélve, amely nem léphet erre a földre. Az ott élők – félistenek és démonok – mind hűséges szolgáiként imádják az Urat. […] A szerencse istennője, aki transzcendentális testtel rendelkezik, az Úr lótuszlábainak szerető szolgálatában áll. Ám a tavasz híveit, a fekete méheket követve állandó társaival együtt nemcsak szolgálja az Urat – ami határtalan boldogsággal tölti el –, hanem tettei dicsőségéről is énekel."

Amikor valaki Isten szent neveit, a Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare/ Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare *mahā-mantrát* énekli, az Úr jelen van a transzcendentális hangvibráció formájában, s ez Vaikuṇṭha-atmoszférát teremt, ami mentes az aggodalomtól, s amelyben az élőlények nem félnek egymástól. Az Úr Kṛṣṇa ezért Arjuna kétségbeesése láttán – „Nem tudom, hogyan űzzem el ezt a bánatot, amely kiszikkasztja érzékeimet, s melyet legyőzni nem leszek képes" – azt javasolta neki, hogy kezdjen az odaadó szolgálat folyamatába, s váljon az Ő tiszta hívévé. Az ilyen nagy lelkek, a Bhagavad-gītā tanúsága szerint (9.14), örökké az Úr szent nevét éneklik.

Isten a világmindenség birtokosa és önmagában elégedett. Nincs szüksége senki szolgálataira, híveinek odaadó szavai mégis vonzzák, ezért örökké ott lakik, ahol szolgái dicsőítik Őt. Bárhol is lakjon, legyen az a transzcendentális világ vagy a nagy jógik szíve, csak az odaadás marasztalja e helyeken. A Hare Kṛṣṇa mantra odaadó éneklésével ezért az egész világot Isten országává változtathatjuk.

aho duḥkhaṁ mahā duḥkhaṁ duḥkhād duḥkhataram yataḥ
kācārthaṁ vismṛtaṁ ratna-harer nāmaiva kevalam

aho – óh; *duḥkham* – micsoda bánat; *mahā duḥkham* – mily nagy szomorúság; *duḥkhāt* – minden más szenvedésnél; *duḥkhataram* – sokkal fájdalmasabb; *yataḥ* – ahol; *kāca-artham* – a puszta üvegszilánk étéke; *vismṛtam* – elfelejtett; *ratna-harer nāma* – az Úr szent nevének drágaköve; *eva* – bizony; *kevalam* – egyetlen.

Jaj! Micsoda bánat, micsoda nagy bánat! Fájdalmasabb a világ bármely más nyomorúságánál! Az emberek megfeledkeznek erről a drágakőről, mert puszta üvegdarabnak vélik – pedig az Úr Hari szent neve egymagában minden.

A *Śikṣāṣṭaka*-imákban ezt olvashatjuk:

> „Uram, ó, Istenség Legfelsőbb Személyisége! Szent nevedben jelen van minden jó szerencse az élőlények számára, ezért számtalan neved van, például „Kṛṣṇa" és „Govinda", melyek révén kiterjeszted magad. E neveket felruháztad minden energiáddal, s a rájuk való emlékezést nem korlátozzák merev, szigorú szabályok. Drága Uram, noha olyan kegyes vagy az elesett, feltételekhez kötött lelkekhez, hogy nagylelkűen megtanítod őket szent neveidre, én oly szerencsétlen vagyok, hogy sértéseket követek el a szent név éneklése közben, s így nem ébredhet bennem ragaszkodás az éneklés iránt."

Isten neve transzcendentális drágakő, de azok, akik sértéseket követnek el ellene, nem képesek kellő megbecsülésben részesíteni. Az alkimisták hajdan a bölcsek kövének titkát kutatták, hogy a vasat arannyá tudják változtatni. A szent név ilyen transzcendentális bölcsek köve, amely bárki szívét meglágyítja, legyen az akár olyan kemény, mint az acél. A megfelelő hatás elérése érdekében azonban a Hare Kṛṣṇa mantra éneklőjének tartózkodnia kell a szent név elleni sértésektől.

A szent név éneklésének három szintje van: a sértések szintje, a szent név árnyéka és a tiszta szent név. Aki sértéseket követ el a név ellen, abban nem fog igazi vonzalom kialakulni iránta, ahogy a homokban játszó kisgyerek sem tudja értékelni az ott talált fehér gyémántot, inkább színes üveggolyóival játszik tovább. Amikor valaki felemelkedik a szent név árnyéka éneklésének szintjére, sértései megszűnnek, s elkezdi értékelni a szent nevet. Az ilyen gondos, óvatos gyakorlás elvezet a tiszta szintre, amely az Isten iránti szeretettel ajándékozza meg a törekvő hívőt. Az Isten iránti szeretet elérése a legnagyobb áldás, az emberi élet végső célja.

Tíz olyan sértés van, amelyet a szent név éneklése során el kell kerülni:

1. A szent név prédikátorainak bírálata.
2. Az Úr szent nevét világi szemmel nézni. Isten a világ legfelsőbb uralkodója, s a különféle helyeken más-más néven ismerhetik őt. A legfelsőbb Úr minden neve egyformán szent, és nem szabad különbséget tenni közöttük, hiszen azok nem evilági, anyagi nevek.
3. A szent név hiteles tanítói utasításainak elhanyagolása.
4. A szentírások vagy a védikus tudomány gyalázása.
5. A szent név dicsőségét túlzásnak tekinteni.
6. A szent névnek különböző anyagi értelmezéseket adni.
7. Bűnös tetteket elkövetni abban reménykedve, hogy a szent név éneklése majd elpusztítja e bűnök visszahatásait.
8. A szent név éneklését a közönséges vallási rítusokkal egyenértékűnek tekinteni.

9. Olyanokat oktatni a szent név dicsőségére, akiket ez nem érdekel.
10. Figyelmetlenül, az anyagi vágyak megtartásával énekelni a szent nevet.

dīyatāṁ dīyatāṁ karṇo nīyatāṁ nīyatāṁ vacaḥ
gīyatāṁ gīyatāṁ nityaṁ harer nāmaiva kevalam

dīyatāṁ dīyatām – visszhangozzon, visszhangozzon; *karṇo* – a fülekben; *nīyatāṁ nīyatām* – zengjék, zengjék; *vacaḥ* – szavaikkal; *gīyatāṁ gīyatām* – énekeljék, énekeljék; *nityam* – örökké; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

Halljuk, halljuk füleinkkel, mondjuk, mondjuk nyelvünkkel, örökké csak énekeljük, – hiszen az Úr Hari szent neve egymagában minden.

Az emberi élet célja a szívben szunnyadó tiszta istenszeretet felébresztése. Korunkban ennek legjobb eszköze a Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare/ Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare *mahā-mantra* állandó éneklése. Az ilyen állandó éneklésre azonban nem képesek azok, akik sértéseket követnek el a szent név ellen. Az Úr ötszáz éve megjelent Śrī Caitanya Mahāprabhuként, hogy a Hare Kṛṣṇa mantra éneklésére tanítsa az embereket. Arról is beszélt, milyen mentalitás szükséges ahhoz, hogy az ember elérje a sértések nélküli éneklés szintjét:

„Halljátok most Tőlem, hogyan kell énekelnünk a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantrát,* hogy könnyűszerrel felébressze Kṛṣṇa iránti szunnyadó szeretetünket! Aki csekélyebbnek tartja magát a fűszálnál, aki béketűrőbb, mint egy fa, és aki nem vár el személyes megbecsülést, ám mindig készen áll arra, hogy minden tiszteletet megadjon másoknak, annak számára nagyon könnyű, hogy szünet nélkül az Úr szent nevét énekelje. Ez jellemzi azt, aki a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantrát* énekli. Noha rendkívül magas szinten áll, hitványabbnak gondolja magát a földön heverő fűszálnál, és akár a fa, kétféle módon mindent eltűr. Amikor a fát kivágják, nem tiltakozik, s akkor sem kér vizet senkitől, amikor kiszáradóban van. Bárkinek odaadja gyümölcseit, virágait és mindenét, amije csak van. Elviseli a perzselő hőséget és a zivatarokat, és mégis oltalmat nyújt másoknak. Noha a *vaiṣṇava* a legkiválóbb ember, nincs benne büszkeség, és minden tiszteletet megad másoknak, mert tudja, hogy mindenki Kṛṣṇa nyugvóhelye. Ha valaki így énekli az Úr Kṛṣṇa szent nevét, kétségtelenül felébred benne a szunnyadó szeretet Kṛṣṇa lótuszlába iránt."

tṛṇī-kṛtya jagat sarvaṁ rājate sakalopari
cid-ānanda-mayaṁ śuddhaṁ harer nāmaiva kevalam

tṛṇī-kṛtya – mint egy fűszál; *jagat sarvam* – az egész világegyetem; *rājate sakala upari* – uralkodik mindenek felett; *cid-ānanda-mayam* – telve örökké tudatos isteni eksztázis-

sal; *śuddham* – legtisztább; *hareḥ nāma* – Hari szent neve; *eva* – bizony; *kevalam* – az egyetlen dolog.

> Az egész univerzumot fűszálhoz hasonlóan jelentéktelenné teszi; tündöklő fenséggel uralkodik mindenek felett; telve van örökké tudatos isteni ekszt-ázissal, és a legnagyobb tisztaság jellemzi – az Úr Hari szent neve egymagában minden.

A világon mindenki arra törekszik, hogy boldog legyen és elkerülje a kényelmetlenségeket. A boldogságot a test érzékeit szolgálva próbáljuk elérni, ám ugyanez a test szüntelenül megannyi kényelmetlenség és szenvedés forrása. Ezt megértve néhány filozófus azt gondolja, hogy Istennek nincs teste, hiszen Ő *ānanda-maya,* azaz örökké boldog. Ezek a filozófusok sajnos elkövetik azt a hibát, hogy a végtelen Úr tulajdonságait parányi agyuk segítségével próbálják megérteni. Az ember nem kényszerül találgatásokra, Śrī Kṛṣṇa bemutatja magát a szentírásokon keresztül. Így Tőle magától tudhatjuk meg, hogy rendelkezik egy testtel, de ez nem az anyagi energia terméke. Az Úr teste *ānanda-cinmaya-rasa* – azaz örökké tudással és boldogsággal teljes. Mivel abszolút lévén az Úr és szent neve azonosak, a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantra* ugyancsak örök, tudással és boldogsággal teljes. Amikor valaki megérti a szent név transzcendentális természetét, a világi dolgok elvesztik számára vonzerejüket, s életének ura a szent név lesz. A szennyezetlen Úr szent nevének formájában száll alá e világba, hogy megtisztítsa a feltételekhez kötött lelkeket, s hazavigye őket, vissza Istenhez, örök otthonukba.